

VA VALORAR EL QUE
S'ESCRIU EN CATALÀ
FORA DE CATALUNYA

José M. Murià

Membre de l'Acadèmia
Mexicana de la Història

De set en set

Josep M.
Pasqual

Albert Manent, el meu mestre

JOAN OLLER

L'amicat de l'Albert Manent és un dels llegats més rics que em va deixar el meu pare. És evident que no es van fer gaire: quan el meu pare va abandonar Catalunya, a començaments del 1939, Manent feia poc que havia fet vuit anys. Se'n portaven gairebé 23. D'aquesta manera la seva amicitat es forjà amb cartes que s'escriu amb certa cura i precaució, ja que ja se sabia que sovint algú hi ficava el nas. El seu lligam semblava, doncs, només l'interès de Manent per la literatura catalana de l'exili. Cal recordar que va ser ell qui primer i amb més intensitat s'hi va compenetrar. Algú fins i tot li ha negat importància al que s'ha escrit i s'escriu en català fora de Catalunya, però Manent, tot al contrari, li atribuïa

un gran valor. Un dia després del 1975, es conegueren personalment. Va ser aquí, a Catalunya, perquè Manent no va venir mai a Mèxic. Les coincidències catalanistes esdevingueren una trena molt resistent i capaç de superar qualsevol discrepància i, suposo, capaç també de permetre també que

Pel que fa a Catalunya, l'Albert Manent va ser per mi un mestre en tota l'extensió de la paraula. Ara ha esdevingut una figura inoblidable

jo gaudís després igualment d'una bona relació amb l'Albert.

NOMÉS UNA SOLA VEGADA ens vam reunir tots tres, en un restaurant emblemàtic de l'antiga Barcelona. El meu pare va parlar bastant de l'amistat que havia tingut amb el seu de pare, en Marià Manent, i recordo molt bé quan, poc abans d'aixecar-nos, el senyor Manent va agafar una mà a cadascú, les va prémer amb suavitat i va dir amb un to força emotiu: "Aquest dinar significa la pervivència del nostre poble per damunt de les generacions." Després d'una pausa em va mirar i em va dir, més o menys: "Espero que l'amistat amb vós segueixi."

EFFECTIVAMENT, NO VAIG FER després cap viatge a Catalunya, mentre ell va seguir en condicions de veure'm, sense que ens trobéssim i, més d'una vegada, féssim plegats sortides per ensenyar-me el que li agradava referir com la "Catalunya profunda": indrets al quals cap turista accediria mai i d'un gran valor simbòlic per al país i, sobretot, per a mi, que veia i aprenia d'aquest home tot el que podia.

GRÀCIES A ELL VAIG CONÈIXER, per exemple, el Priorat, contactant amb persones de gran importància comarcal. Però cap altra visita resultà més impressionant per mi que la del monestir de Montserrat.

VA SER UN DIA INOBLIDABLE, aquell. Després de dinar amb els monjos, un d'ells m'ensenyà una bona part del convent i, sobretot, la biblioteca. Abans, però, no sé ni com, després de pujar per una escaleta, em vaig trobar de sobte al darrere de la imatge de la Mare de Déu. Estava realment a tocar. Vaig mig estirar la mà, però me'n vaig desdir. "Toqueu-la", em va dir el monjo. "No sé si hi tinc dret", vaig respondre, "perquè jo no sóc catòlic."

VA SER ALESHORES quan Manent em féu el millor compliment: "Vós hi teniu més dret que molts catòlics." Després de mirar el monjo, que més aviat somreia complaent, vaig estirar el dit amb tanta suavitat com vaig poder. Va ser un instant màgic i inoblidable...

NO ME'N CANSARÉ MAI, de dir-ho: pel que fa a Catalunya, l'Albert Manent va ser per mi un mestre en tota l'extensió de la paraula. Ara ha esdevingut una figura inoblidable.

Presentem Jordi Pujol

La confessió que ha fet Jordi Pujol en el capítol de la seva autobiografia titulada *Després de l'esperança de vida*, és digna d'un gran autor i d'una gran obra. A diferència d'aquells relats de novel·la negra en què es comet un crim a les primeres pàgines i no es resol fins a les últimes, la matèria pujoliana ens sorprèn plantejant el tema, gairebé, després del desenllaç. Una autèntica filigrana de l'ordre lògic argumental.

Ara em pregunto si tots els múltiples biògrafs de Pujol (els oficials i els no oficials) coneixien o desconeixien en el moment d'escriure-li les memòries el detall dels diners no regularitzats. Si el coneixien, per què el van ometre i han tirat per terra la credibilitat del torsimany? I si el desconeixien, han tirat per terra l'ofici de l'escrivà. El secret dels Pujol ha estat ocultat, o gairebé ocultat, durant més de tres dècades. El secret dels Pujol ha estat ignorat (o gairebé ignorat) per un país sencer que, per pujolisme o per antipujolisme, durant més de tres dècades va articular-se en funció de Pujol.

Què ha passat ara perquè el secret s'hagi revelat? Una explicació podria tenir a veure amb el fet que Pujol sigui el paradigma de polític democratacristià i vulgui accedir a la fi biològica en pau a la terra i també en el cel. Una altra explicació podria tenir a veure amb el xantatge. A mi, ara que ho sap tothom, em sembla que l'Estat (l'aparell d'Estat espanyol) coneixia la maniobra de Florenci Pujol que va deixar atrapat Pujol des del primer moment (és a dir, des del primer any de presidència). L'Estat va fer els ulls grossos perquè tenia agafat Pujol pels collons, i, a canvi, Pujol ensinistrava Catalunya en el patró autonomista. I ni un pam més enllà.

Ara que Pujol no té autoritat moral per frenar el procés de transició nacional, l'Estat ja no li guardarà el secret. Al contrari, farà esclatar el secret dels Pujol als morros de CiU. Ja va amenaçar el 2012. Ara ho hauria fet definitivament abans del 9-N. Pujol s'ha fet l'eutanàsia activa abans que li practiquessin l'autòpsia.

EN
SÍSIF

Jordi
Soler

